

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

ANULŪ L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți

ANUNCIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile saferente nu se potoseau... Manuscrisurile nu se retrămitu.

Pe unŷ anŷ 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe anŷ 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

N° 244

Vineri, 6 (18) Noemvre.

1887.

Brașovŷ, 5 Noemvre 1887.

În numărul de Mercuri alŷ „Gazetei“ amŷ împărtășitŷ cetitorilorŷ nisece curioșe numiri, ce au apărutŷ în foia oficială ungureșcă.

Neoașulŷ ungurŷ și ministru de culte și instrucțiune ungureșcă Trefort a găsitŷ cu cale se numescă unŷ soi de *visitatori temporali de școle* și începutulŷ l'a făcutŷ cu comitatulŷ Hunedóra.

Între acești pretinși *visitatori de școle* în numărŷ de șeptespredece, figurază cinci solgăbirei, trei notari de cercŷ, trei popi reformați anume calvini, unŷ notarŷ publicŷ, unŷ inginerŷ, unŷ avocatŷ, unŷ deputatŷ, unŷ conte și unŷ profesorŷ.

La cea dintâiu aruncătură de ochiu asupra acestei liste, trebuie ori-ce Românŷ să se întrebze:

Ce rostŷ au să aibă *visitațiunile școlare* ale acestorŷ „*visitatori temporali de școle*“, cari afară de trei, patru, n'au nici în clinŷ nici în mână cu școlă?

Ce rostŷ au să aibă *visitațiunile școlare* ale acestorŷ slujbași ungurești — afară de vr'o doi — numiți „*visitatori temporali de școle*“ în celŷ mai românescŷ comitatŷ, ale cărui școle suntŷ aproape exclusivŷ numai românesci?

Acastă măsură a ministrului ungureșcŷ se explică foarte ușorŷ.

Se știe că în Februarie trecutŷ a. c., cu ocaziunea desbaterei bugetului cultelorŷ și instrucțiunei în dieta ungureșcă, ministrulŷ ungureșcŷ Trefort a declaratŷ că „va fi nevoitŷ a desființa școlele confesionale în multe locuri și a le înlocui cu școle de statŷ, decă e vorba să se instrueze copii în *spiritŷ maghiarŷ*, să se impune instrucțiunei lorŷ *geniulŷ maghiarŷ*“.

Și anume a accentuatŷ ministrulŷ ungureșcŷ în modŷ deosebitŷ comitatulŷ Hunedóra, pentru maghiarisarea căruia a și schițatŷ unŷ felŷ planŷ, între altele d'a se cresce anume dascăli ungurești pentru acestŷ scopŷ, cari să se pŷtă înțelege cu copii nemaghiari și cu părinții acestora.

Și pe când ministrulŷ ungureșcŷ făcea declarațiunile de mai susŷ în dieta ungureșcă, inspectorulŷ școlarŷ ungureșcŷ raporta în adunarea comitetului administrativŷ alŷ comitatului Hunedóra, că în anulŷ trecutŷ a desființatŷ unspredece școle confesionale, sub pretextŷ că n'au cu ce să se susțină, pretextŷ care de altminterlea înfierză tocmai purtarea guvernului ungureșcŷ și în generalŷ liberalismulŷ ungureșcŷ.

Totŷ p'atunci se dase alarmă contra uneltirilorŷ calvinesci printre Români din acelŷ comitatŷ, și anume între Bărceni, ér pressa jidano-maghiară striga câtŷ îi lua gura, că reuniunea de maghiarisare să și astringă tŷte puterile și să și concentreze mai tŷtă activitatea sa asupra comitatului Hunedórei, a cărui maghiarisare va scăpa de peire maghiarimea din Ardealŷ.

Din tŷte acestea se vede că s'a plănuitŷ o acțiune combinată contra elementului românescŷ compactŷ ce împoreză comitatulŷ Hunedórei și va înțelege deci ori-cine, ce însemneză numirile de mai susŷ.

Șiamŷ noi din informațiunile primite de pe la corespondenții noștri, că pașalele și subpașalele comitatense prin unele părți, în locŷ să mai stringă chingile administrațiunei destrăbălate și să mai slăbescă cu măsurile pașalicesci, din contră și-au luatŷ rolulŷ de *micŷ miniștri de școle* în comitate, însărcinândŷ pe notari și pe solgăbirei să viziteze școlele confesionale ori-când le va plăcea, fără să mai țină sémă de autoritățile noastre școlare.

Acum vine însuși ministrulŷ-ordonanță și institue oficialŷ „*visitatori temporali de școle*“, mai toți ómeni necompetenți în ale școlei, sluj-

bași ungurești administrativi séu micŷ pașale notariale și solgăbireesci, nu într'unŷ comitatŷ ungureșcŷ unde, trecă-mérgă, ar fi mai pututŷ avé o noimă acéstă măsură, ci într'unŷ comitatŷ românescŷ cu școle românesci.

Nu'i ajungŷ ministrului Trefort inspectorii școlari pentru esecutarea planurilorŷ sale de maghiarisare, îi trebuie o dróia de „subinspectorŷ“ dintre cari unii cunoscuți deja ca înfocați uneltitori contra elementului românescŷ, alții ca slujbași ungurești, ce vinŷ în continuă atingere cu poporulŷ, vorŷ folosi tŷte mijlócele de intimidare și de persecuțiune, vorŷ folosi ori-ce ocaziune spre a unelti contra școlelorŷ românesci, directŷ prin momirea copiilorŷ dela școlele românesci, indirectŷ prin rapórtle ce vorŷ adresa celui ce i-au numitŷ.

Demascândŷ din nou intențiunile și scopurile ministrului ungureșcŷ de instrucțiune, atragemŷ atențiunea Românilorŷ hunedoreni asupra noiei campanii pornite de elŷ contra școlelorŷ românesci prin mobilizarea așa numiților „*visitatori temporali de școle*“, și pentru ca să întémpine cu efectŷ ori-ce subminare a școlelorŷ noastre și cu ele a elementului românescŷ din acelŷ comitatŷ, direcțiunile noastre școlare cu dascălii din comunele respective să ia măsură, ca ori de câte ori acești pretinși *visitatori* vorŷ călea în școlă românescă, să nu fiă singuri, ci să fiă și directorulŷ respectivŷ ori unŷ *visitatorŷ competentŷ* din partea Românilorŷ, care să controleze pe trimisulŷ ministrului ungureșcŷ.

Trbuie să facemŷ pe ministrulŷ ungureșcŷ să n'ntelégă odată, că mai suntŷ și alții cari au să grăiască o vorbă și cari nu potŷ fi ocoliți și nesocotiți.

Discursulŷ lordului Salisbury.

Cu privire la Irlanda și la ultimele manifestațiuni ale lucrătorilorŷ din Londra, lordulŷ Salisbury s'a exprimatŷ la banchetulŷ lordŷ-majorului în modulŷ următorŷ:

Noi avemŷ să luptămŷ cu greutăți, cu cari n'are să lupte nici unŷ guvernŷ monarchicŷ. Mai nainte, decă o lege a fostŷ votată, tŷte partidele și-au plecatŷ capulŷ și au datŷ ajutorŷ lealŷ acelora, cari aveau să aplice legea. Noi amŷ văditŷ însă manifestându-se dorința d'a se trece opozițiunea de pe tribună pe strade, d'a se incurgia publiculŷ ca să opună rezistență servitorilorŷ legeri.

În acéstă mare metropolă ne a fostŷ datŷ să vedemŷ ceva din rezultatele învățăturilorŷ, care s'au predicatŷ fără témă în cercuri înalte. Decă aceste învățături vorŷ fi sprijinite, creditulŷ și încrederea, pe care este așezatŷ marele edificiu alŷ comerțului și industriei noastre, vorŷ fi distruse. Guvernulŷ va căuta să redea Irlandei binefacerile păcei și ale bunei stări, care nu potŷ isvori decătŷ din recunoscerea datorilorŷ și supunerea față cu legea. Noi vomŷ merge până la extremŷ spre a restabili domnia legeri și a ordinei, și suntemŷ convinși că pentru acéstă vomŷ avea sprijinulŷ poporului acestei țeri și alŷ cetățenilorŷ din Londra, cari stândŷ alături cu noi, ne vorŷ pune în pozițiune să aducemŷ la unŷ sfârșitŷ lupta ce amŷ întreprinsŷ.

La aceste cuvinte, diarulŷ liberalŷ „Daily News“ observă că politica lordului Salisbury va avea de urmare nimicirea regatului.

Și-lŷ va și perde, căci Irlandesii preferă să mŷră până la unulŷ, decătŷ să mai sufere jugulŷ și sclăvia englesă, pe care ministrulŷ Salisbury le numesc lege și ordine! Ce derisiune!

Svêrcoliri și uneltiri de maghiarisare.

În adunarea de Sâmbăta trecută a comitetului „Kulturregylet“-ului din Clușiu s'a desbătutŷ întră altele și asupra propunerei, ca proprietarii maghiari să verbescă totdeuna numai unguresce cu servitorii, respective lucrătorii lorŷ.

În privința acestei propuneri, „Ellenzék“ raportează că comitetulŷ n'a vrutŷ s'o primescă, din cauză că reuniunea n'are de scopŷ sêvêrsirea unorŷ lucruri, cari nu presteză nici o garanțiă reală. În privința acestei hotăriri, „Ellenzék“ a scrisŷ până acum doi articuli de fondŷ foarte lungi, din cari estragemŷ aci următorele aiurări:

Mai întéiu „Ellenzék“ accentuează, că comitetulŷ nu de aceea a respinsŷ propunerea de mai susŷ, pentru-că doră s'ar fi indoitŷ despre ajungerea scopului, ci numai pentru-că ajungerea la scopŷ în casulŷ de față e împreunată cu greutăți, căci, dice elŷ, decă și în unŷ asemenea casŷ ar fi dubiu succesulŷ, atunci cauza națiunei unguresci ar fi perdată în Ardelŷ.

Laudă hotărirea comitetului, deórece prin acéstă a datŷ încă o probă, că scopulŷ „Kulturregylet“-ului tinde la lucruri reale, și nu la fídirea de ce'ăți în aerŷ, și că scopulŷ lui nu este maghiarisarea, ci numai păzirea consciinței de rasă la Maghiari și deșteptarea patriotismlui maghiarŷ și cultivarea aceluia la popórele de limbă străină. — Adece totŷ cânteculŷ celŷ vechiu.

Ceea ce însă n'a făcutŷ comitetulŷ din punctŷ de vedere tacticŷ, aceea trebuie s'o facă societatea; trebuie ca pressa să aibă la ordinea zilei ninsința acéstă până atunci, până când ea va duce la scopŷ.

Limba maghiară a perdutŷ multŷ din tărémulŷ séu. Din câte numiri unguresci de ale familiilorŷ române a adunatŷ „Ellenzék“, s'ar puté compune o broșură mare. Tŷte aceste familii au vorbitŷ odată unguresce. Profesorulŷ universitarŷ Moldovan Gergely a observatŷ, că în limba Moților elementele maghiare suntŷ multŷ mai multe ca în ori care altŷ ținutŷ locuitŷ de Români, cu tŷte că nici unŷ ținutŷ nu este așa isolatŷ de Maghiari, ca ținutulŷ Moților. Imbrăcăminteá lorŷ încă arată unŷ amestecŷ alŷ portului sécuiescŷ. Parochii desființate, ruine de biserici: tŷte acestea arată desnaționalizarea Maghiarilorŷ, provenită din neînvețarea limbei lorŷ.

„Noi (Maghiarii) — dice „Ellenzék“ — în mare parte pentru aceea nu scimŷ altceva, pentru că scimŷ limbă (vorbă să fiă); pentru aceea nu scimŷ bine unguresce, fiindŷ că scimŷ și alte limbi — réu; de aceea avemŷ perderi de rasă, pentru că cu învețarea altorŷ limbi, noi înlesnimŷ desnaționalizarea Maghiarilorŷ.“

Torentulŷ învățarei de alte limbi arată puterea memoriei și slăbiciunea caracterului naționalŷ. Noi ne abatemŷ dela limba noastră pentru placulŷ unei guvernante, unui locotenentŷ, unui chelnêrŷ și pentru placulŷ tuturorŷ acelorŷ străini, cari au venitŷ ca să trăiescă de pe spatele noastre. Acéstă denŷtă slăbiciunea de rasă. Maghiarulŷ încă se duce, pentru a și căuta pâinea, prin România, Austria, America, dér nici unuia nu-i trăsnesce prin minte, ca și în străinătate să trăiescă cu limba lui maternă; Maghiarii însă de aici vorbescŷ cu Germanulŷ, Francesulŷ, Elvețianulŷ etc., cari vinŷ să facă concurență industriașului maghiarŷ, în limba lui maternă, cu *der-die-das* etc. Împrejurarea acéstă îi face pe mulți străini din patriă așa de impertinenți, de nici după mai mulți ani nu știu unguresce....

„Rușine, că suferimŷ pe acești paraziți; că n'avemŷ nici atâta putere de viață în noi, ca să-i constringemŷ la învățarea limbei noastre. Jidovii din sinagoga din Clușiu, trei din patru părți, vorbescŷ o limbă stricăță germană; beamterii remași din absolutismŷ vorbescŷ nemțeste, în ospătării afli liste de mâncări nemțesci, anunțurile căii ferate pe jumătate nemțesci, totŷ așa și anunțurile postale, — și încă ne mei qicu că suntemŷ șovinisci, intoleranți, când astfel de lucruri și în Clușiu se întéplă...“

„Se plângŷ de asuprirea naționalităților. Da óre pe timpulŷ lui Bachŷ a vorbitŷ cineva românesc? A văditŷ cineva acuză românescă, sentință românescă, judecată românescă? Pretins'au Români atunci, ca judele de cercŷ, séu președintele Bezirk-ului să știe românesc? Era lui Bachŷ n'a cruțatŷ nici libertatea, nici limba Românilorŷ, și totuși n'au protestatŷ în contra acéstă, ba din contră, au lucratŷ pe o mână cu străinulŷ intratŷ în patriă, pentru a-lŷ ajuta întră asuprirea patriei, a patriei Maghiarilorŷ.“

„Institutiunile maghiare asigură în celŷ mai largŷ înțelesŷ libertatea politică și individuală a fiă-căruia, prin urmare și a Românilorŷ. Și limbei lorŷ li-s'a datŷ dreptulŷ de a figura ca limbă protocolară, precum și totŷ aceea, de ce e condiționată dezvoltarea unei limbi în literatură, biserică, școlă, comună și familie. Și cu tŷte acestea ei continuă astăzi acea politică, pe care datorința patriotică li-ar fi impusŷ s'o pŷrte în epoca lui Bachŷ.“

„Se plângŷ și pretindŷ, că funcționarii noștri să știe românesc. Ei și știu românesc. A eia, cari stau în imediată atingere cu poporulŷ, solgăbirei, notarii, esmișii judecătorești, știu încă prea bine românesc. La tribunalulŷ din Clușiu s'a ținutŷ o pertractare, în care judele, procurorulŷ, acusatulŷ, martorulŷ, au vorbitŷ tot românesc și numai enunțațiunile și judecata s'au făcutŷ în unguresce. Și totuși se plângŷ. Patria maghiară le

dă ocași să învețe limba oficială; ei agităză contra ei și nu o învață. Pretindă ca statul să învețe limba lor. Adevărat, întorsă lume e acesta pentru mîntea sănătoasă.

Cine din Români vorbește ungurește pentru a ne face nouă plăcerea? Nimeni. Dintre Maghiari însă fiă-care vorbește pentru plăcerea lor românește. Proprietarul din Câmpia, din comitatul Albei de Jos, Hunedorei, adevărat în fiă-care comitatul fiă-care proprietarul vorbește românește cu servitorii săi, cu lucrătorii și cu toți aceia, cu care au atingere în fiă-care țară. — Așa mare slăbiciune este aceasta, contra căreia prin presă trebuie să se declare război, pentru că n'are înțeles, ca cel ce dă pâinea să se acomodeze după cel ce caută pâinea.

Guvernul României și societatea ei are dreptul să pretindă, ca cine trăese acolo să învețe românește și să nu trăească totu cu limbă străină, cu aspirații străine în patria română. Acest drept poate să-l pretindă și guvernul și societatea maghiară. Ar fi timpul ca s'o pretindă odată. Dăr și până atunci patrioții maghiari sunt dator să ușureze această problemă a statului și societății prin aceea, ca cu toți cari depind de la ei, le lucrăză câmpurile, le mănăncă pâinea, — să vorbească ungurește.

Cei de limbi străine trebuie să înțeleagă, că patria lor e patria Maghiarilor. Cu cât vom face mai multe concesii, cu atât le dăm mai mare nas...

Ce de flăcări!

SCIRILE ȚILEI.

Comitetul administrativ al comitatului Brașov în ședința sa dela 14 Noemvrie n. a anulat concluziunile reprezentanței comunei Brașov, prin care se respinge d'a se introduce un al doilea tîrg de săptămîna, avîndu reprezentanța să o desbată din nou, după ce voru fi ascultate și cele șapte corporații prin delegații ce i voru trimite să delibereze afacerea sub președința primarului. De asemenea în urma recursului măcelarilor respectiv a anulat concluziunile reprezentanței orășenești d'a se înlătura scaunele măcelarilor din dosul Podului și d'a se face stradă în locul lor, și a avisat pe magistrat să se înțeleagă pe cale pacifică cu măcelarii și la cerere să le dea chiar cuvenitele despăgubiri. Se luă apoi la cunoștință emisul ministerial, prin care se notifică că nu aprobă statutul comitatului pentru impedirea furturilor de vite. Din raportul inspectorului școlar rezultă că numărul copiilor obligați a merge la școală, dela 6—12 ani, în Brașov e pe 1887/88 de 4317, în cele trei cercuri școlărești ale comitatului de 7161, cu totul 11,478; alți copii de 13—15 ani obligați a merge la școală e în Brașov de 3097, în cele trei cercuri școlărești de 2221, cu totul 5318. Deci numărul total al copiilor obligați a merge la școală, de orice categorie, e în totu comitatul de 16,796. Din raportul lunar al procurorului rezultă că la finele lunii Octomvrie erau 97 arestați.

Aflăm cu plăcere, că compatriotul nostru d-lu Dr. Sterie Ciurcu s'a instalat pentru exercitarea praxeii sale medicale în Viena, VIII. Alserstrasse Nr. 49. Când ti dorim cele mai bune succese, atragemu totodată asupra dînsului atențiunea acelora din publicul nostru, cari sunt nevoiți a-și căuta sănătatea cu medicii dela renumita facultate din Viena, căci dînsul prin legăturile vechi, ce le întreține cu somitățile acelei facultăți, apoi prin praxa de mulți ani în giurul acelora este mai alesu potrivit a putea presta cele mai bune servicii publicului din provincie, care are neapărată trebuință de o conducere conșciențioasă și espertă când își caută sănătatea într'unu oraș străin cum e Viena. După cum

suntem informați, d. Dr. St. Ciurcu va deschide în scurt timp anume pentru căutarea bolnavilor din România și Transilvania o casă de sănătate proprie a sa în Viena.

—x—

Pe la sfîrșitul acestei luni va veni în Brașov trupa teatrală germană de sub direcțiunea fraților Wolf și va reprezenta câteva operete, spune „Kr. Z'g.“

—x—

Nu e chip și mod să se 'și pôtă susține „patrioții teatrele unguresci. În Pesta deficit, în Clușiu deficit, în Pojună deficit, în Timișoara deficit, plus falimentele și desființarea unor direcțiuni de trupe teatrală, cu toate subvențiunile colosale din visteria statului, adevărat din punga contribuabililor, întreit de numeroși decât Ungurii, și cu toate ajutoarele reuniunilor de sprijinire a teatrelor și de lătare a limbii maghiare s'eu mai corectu dîșu de maghiarisare. În Timișoara e o nouă criză teatrală, teatrul e în fie-care s'era gol, așa că „patrioții“, de tîmă să nu vie peste ei o catastrofă, au ales un comiteu de cinci membri, care în timp de 8 zile să ia hotăriri concrete, în speranță că voru asigura durata sezonului. — Asta i s'orteza tuturor întreprinderilor de maghiarisare: fiasco, completul fiasco și material și moral!

—x—

În urma cercetărilor făcute, s'au găsit în Pesta 1883 de copii de școală, cari flămîndesc. S'au luat măsuri d'a li se da în bucătăriile populare câte ceva mîncare caldă.

—x—

Din *Vesprim* publică țările unguresci un „lucru de rușine“ și „scandalisator“, — cum dîc ele — pe care îl comunică un Ungur de acolo. Acest „lucru de rușine“ constă în aceea, că de câte ori în adunările comunale vră cineva să vorbească ungurește, mulți membri de ai corpului reprezentativ se depărtăză dela adunare în mod demonstrativ, declarînd că la o astfel de adunare, în care și limba ungerescă are dreptu a se auzi, ei nu iau parte. — Astea-să efectele „culturei maghiare“, și prin urmare de ce se mai supără patriotul?

—x—

Dr. Alois Sentz, rectorul fostei academii de drepturi din Sibiu, a murit în etate de 65 ani.

—x—

În țările din urmă mai mulți „patrioți“ din Oradea mare s'au dus la Clușiu, ca să studieze la fața locului raporturile teatrului de acolo. — Ce anume raporturi? Pote deficitele!

—x—

Cu ocaziunea unor săpături la o pimniță în comuna Teteny din Ungaria s'au găsit 35 chilogramme de monede romane de bronz. Monedele sunt toate ca noue și se pare că n'au fost în circulațiune. Sunt din timpul împăraților Constantin și Crispus. Probabil că aceste monede erau pregătite pentru solda ostașilor romani. Cassa de război desgropată a fost transportată în muzeul din Pesta. Vr'o două chilogramme din aceste monede se dîce că circulează ca aur printre populațiunea din Teteny.

—x—

Contelui unguresc Stefan Kuun din *Bintinț*, comitatul Hunedorei, i-au ars în noptea de 6 Noemvrie n. 140 cărți de fînu, dintre care numai unul era asigurat. Se dîce că li s'a dat foc. Paguba e de vr'o 2000 fl.

—x—

În 10 orașe și 15 comitate ale *Ardelului* se află

cu totul 2119 surdo-muți. Din aceștia numai 542 au etatea de sub 14 ani, cari adevărat prin instrucțiune specială s'ar putea face folositori pentru societatea omenească. Toți ceilalți, în număr de 1577, fiind trecuți de 14 ani, nu mai pot fi primiți în școala specială de instrucțiune. Cei mai mulți surdo muți se află în comitatul Hunedorei, în număr de 365.

—x—

Sub titlul „Unu căpitan de honveți dispărut“, se scrie din Brașov cătră „Ung. Post“: Căpitanul de honveți Iosif Kutkovszky n'a defraudat bani oficiali — precum s'a dovedit după aceea, — nici n'a falsificat poște. Nu i vorbă, a amestecat în afacerile sale și pe câțiva colegi ai săi, demisionă din acest motiv din armată, și părăsi în tota liniștea orașul; de aci sgomotul despre defraudare. — Dăr ceva totu e la mijloc.

—x—

Corul vocal român din Biserica-Albă întocmește în s'era de 26 Noemvrie a. c. st. n. o serată împreună cu danț. Atară de câteva piese produse de musica militară, se voru executa din partea corului următoarele cântece și bucăți: 1. „Eta ziua triumfală“ de Humpel, cor bărbătesc. 2. „Junimea parisiiană“, de Adam, cor bărbătesc. 3. „Cele două priveghetore“ duet, sopran și bariton, de A. Hockel, traducere de C. Strimbeu. 4. „Spirituștii“ s'eu „mediul grabnic“, scenă comică de Koch, trad. de C. Strimbeu.

—x—

„Kolozsvar“ scrie, că unu Sibianu, care astăzi locuiește în Bucuresci, își cumpără de aici o „garnitură de mobile“, constatată din 10 scaune simple de lemn și 2 mese de grădină. Cu totul au costat 10 fl. Scia cumpărătorul că la graniță va avu să plătească multu pentru trecerea lor, dăr totuși nu și-a adus aminte că tocmai 70 de franci (28 fl.) va costa vama unor obiecte cumpărate cu 10 fl.

Amicul Poporului, calendaru pe anul visetă 1888. Anul XXVIII. Prețu 50 cr. Editura lui W. Krafft în Sibiu. Partea primă conține mulțime de date calendaristice și diferite îndrumări pentru economi. Apoi Regenti europeni; Calendarul poștal pentru Austro-Ungaria și România; Serviciul telegrafic; Bani deosebitelor țări în asemănare cu ai noștri; Scala taxelor de timbru; Tabela pentru computarea intereselor și altele; Tergurile din Ungaria, Transilvania și România. — Partea literară conține 72 pag.; anume: Hassanu Calugăru, de T. V. Stefaneli. — Prietenul își pune capul (poveste), de Gr. Simu alu lui Iónu. — Cum am împușcat eu ursul (novelă americană), trad. de Slova. — Scrierea. — Arta de a ajunge bătrânețe adenc și ferice, de Iónu Popea. — Din viața albinelor, de G. S. I. I. — Urmăză apoi trei tractate felurite pentru economi, 9 pagini de diferite poezii alese, notițe folositoare din punct de vedere igienic și economic. La fine se află glume și o mulțime de anunțuri.

Calendarul Calcului pe anul 1883, humoristic și satiric cu ilustrațiuni, alcătuit după gradurile climatice ale pungei Romanilor din tota lumea. Anul III. Prețu 36 cr. s'eu 1 leu. Sibiu 1887. Partea primă conține: Anii dela facerea lumii după calculesc numărare. Urmăză partea curată calendaristică, cu profețiile timpului și bogate inviațiuni pentru economi. — Despre întunecimile anului 1888. — Lea și Lița (o glumă novelistică) a cărei cuprinsu e de 18 pagini — Urmăză după acesta alte 18 pagini cu variale dialoguri comice, avîndu și fiă-care pagină ilustrațiunea sa. În partea ultimă vine calendarul poștal pentru Austro-Ungaria și România; Serviciul telegrafic, Bani deosebitelor țări în asemănare cu ai noștri, Scara taxelor de timbru, Tergurile din Ungaria, Transilvania și România. În fine urmăză 20 de pagini de diferite anunțuri.

(10.) FOILETONU.

LOGOFETULU MATEIU

NOVELĂ.

Mateiu ascultase cu luare aminte vorbele mașinistului și sta gînditor și se uita la el.

— M'nsorū, — grăi într'unu tîrziu Mateiu și bătu cu pumnul în masă să le mai aducă o oca de vinu.

Rădița intră cu vinul și când intră se uită repede la amendoi, ca într'o clipă să-lu pricēpă pe fiă-care. Rēmase apoi în mijlocul casei cu ochii ațintiți spre Mateiu și era așa de zăpăcită, încatu d'abia tîrziu băgă de sēmă că logofetulu i-a datu să'nțelegă, ca să-lase singuri.

Rădița plecă și dela ușe se uită înapoi încrunțîndu din sprîncene.

— Uite, măi Mateiu, ce am gîndit eu. Am gîndit... ca să te'nsoari, — dîse Ienache.

— La asta m'am hotărît și eu; sunt hotărît Ienache, — întrerupse logofetulu vorba și apucîndu sticla în mână umplu paharele.

— Am gîndit, că cel mai bun noroc pentru tine ar fi, scii... eu înțelegu de ce umbli pe la Maruța, ... dăr cel mai bun noroc pentru tine ar fi să iai pe fata scutarului, pe fata lui nenea Dumitru. Este om cu dare de mână, om cu trecere și-apoi scii socorul bun îndrēptă tôte.

La aceste cuvinte Mateiu se sculă în picioare și o nădușală îl cuprinsu în totu corpul. Mai auzise el vorba asta, dăr acum nu i-a cădu de locu bine. Făcu vr'o câțiva pași prin casă și în cele din urmă se puse ărăși pe scaunul alături cu Ienache.

— Bine Mateiu, — începū mașinistulu, — eu te țiu pe tine om chibzuit, om cu minte, cum de te aprind așa de-odată, de o povață, carea singură te pôte face om? Ce crești tu, că cu sărăcia să te înaintezi?

— Așa este, — grăi domol Mateiu, — așa este cum spui tu, mă aprind lesne, — adause el frecîndu se pe frunte. — Ți-am spus Ienache, că am să mă însorū, dăr să mă mai gîndesc, — isprăvi logofetulu și sorbi unu strop din paharul ce-lu avea înaintea sa.

— Ce să te mai gîndești! Nu lăsa porumbița din mână! — dîse Ienache.

— Mateiu scose cēsornicul din buzunar, se uită repede la cătu este, îl băgă ărăși în buzunar, își puse mîna la frunte, ăr după aceea frecînduși fruntea, își trase mîna drēptă prin pērū și astfel se uita la Ienache.

— Este tîrziu... să mergem, grăi logofetulu.

— Să ne mai aducă o oca, — dîse Ienache și sună cu sticla în masa de lemn.

Rădița intră.

Logofetulu Mateiu însă puse mîna pe sticlă și grăi cam apăsatu:

— Nicu unu strop Ienache, ... nu mai stai, și se ridică să plece.

— Măcaru de hatărul meu, logofete, ... ce Dumneșu, te duci așa de vreme? — dîse Rădița seriōs.

— O jumătate, — începū Ienache, — numai o jumătate să o bemu cu toți! Să bēi și d-ta Rădița... scii, ca să ne faci voie bună.

Vinul se aduse. Rădița turnă în pahare, imbiă fiăcăruia câte unul și închină cu toți.

Mateiu rēmase tăcut, ăr Rădița îl privea cu o față scrutătoare.

— Va să dîcă totu e adevărat că te'nsoari, — începū cărcămărița într'unu tîrziu, rēmase puținu grăditore și apoi ciocni paharul dîcēndu cu gura cam pe jumătate: „într'unu cēsū bun!“.

— Să te auză Dumneșu! — adause Ienache, ăr Mateiu închină și cu Rădița și cu Ienache, dăr nu dîse nimic, ci bēu și plecă.

IX.

Femeile nu mergu la cărcumă, căci ar fi rușine, dăr cu tôte acestea sunt prilejuri, când și ele calcă pragul cărcumei pentru vre-o trebă ăre-care.

Baba Rada putea merge și la cărcumă, căci nu dîceca nimeni nimic; tota lumea scia că ea-i doctorul satului și putea ori și cine să dea cu socoteala, că va fi avēndu ceva de tîrguit.

Astăzi venise Rada numai ca din întēmplare la

Erași Ungurii și armata.

„Pesti Hirlap“ primesce din Arad următoarea informațiune:

Pe piața principală steteu ađi (Duminecă) la 12 ore din ți meseriași împărțiți în mai multe grupe. Înaintea cafenelei Pohl se afla în viaă conversațiune cu un colegu calla de lemnař Josef Bodnar, care nu băgă de seamă că pe asfalt vine în direcțiunea lui locotenentul Kolowratnik dela reg. 14 de husari. Acesta merse spre lucrător și împingându-l la o parte îi strigă, că de ce-i stă în drum? Bodnar răspunde liniștit: „Și eu am totu atăta dreptu să stau pe asfaltu ca și d-lu locotenent“. Abia ăise acestea, și oficerul scoțându sabia dele o lovitură puternică cu ea peste fruntea tănărului omu, așa că inundat de sange Bodnar se sprijini de ăid; locotenentul își continuă în grabă drumul. Cei adunați în piēă se uită liniștiți la această scenă și lăsară pe oficeru să mērgă. Rănitul fu luat în tractare de medicul orașului și va trebui să stea în patu celu puțin 15 ăile. Casul a făcutu o impresiune cu atătu mai panică, cu cătu Kolowratnik e cunoscutu ca bărbatu liniștit și inteligent; cercurile militare încă desaproabă actul lui neprecugetat. Comandantului de corp, contelui Pejacsevich, care din incidentul alergărilor de cai se află în Arad, i s'a raportat imediat. Kolowratnik, considerându-i-se deosebita sa capacitate, a fostu numit de curēndu adjutantul alu contelui Pejacsevich. Numitul oficeru trece nu numai de soldatu distinsu, ci are și cultură literară și a scrisu unu romanu ungaru. A fostu în salonele de frunte din capitală unu őspe bine vēdutu. Cercetarea s'a pornit. După unu raportu alu lui „Bud. Hirlap“, Bodnar i-a vorbitu brutalu locotenentului și i-a adresatუ expresiuni ofensătoare.

Din acestu incidentu s'a alarmat cumplitu o parte din pressa „patriotică“. Așa „Aradi Kozlony“ istorisese, sub titlul: „Unu oficeru de husari însetat de sange“, întâmplarea, se'nțelege în contul oficerului, spunēndu că acesta i-a făcutu lui Bodnar o tăietură adēncă de 8 centimetri de grósă până la osu — se vede că „patriotii“ (???) din Arad au pe frunte carne de 8 centimetri de grósă până la osu — și contrar lui „Pesti și Bud. Hirlap“, ăice că publicul abia și-a pututu opri manifestarea prin faptă a indignățiunei sale, producēndu asuprăi acestu faptu criminalu o penibilă impresiune. Deși raportele foilor unghuresci citate se bat în capete, așa de tare se contradic, totuși amintita fóiă patriotică din Arad scrie și unu fantasticu articolu de fond, în care vorbesce despre măcelărie în Arad:

Aradul este de nou revoltat. Astăđi erași a cursu sange de cetățēnu pe trotuar. Și astăđi totu unu oficeru de husari a „măcelăritu“ cu sabia pe unu cetățēnu fără arme. Generalul de corp, comitele Pejacsevich, a venit tocmai la timp în Arad. Escelența sa are ocaziune să se informeze personalu despre acestu faptu sangeros, alu cărui erou îl privește mai deapropo. Acum câteva ăile acestu erou de carton a fostu numit adjutantul alu comitelui... Revolta spiritelor provenită în urma acestui atentat nou e deplină justificată și prețindem că cea mai severă pedepsă pentru atentator. O facem această pretensiune pentru ca... nu cumva să și pērdă bunul cumpētū chiar și partea mai cumpētată a cetățēnilor...

Rēmāne să constate ancheta cum stă în adevēru lucrul.

Din afară.

„Hlas Wolny“ din Lemberg recomandă să se convōce o mare adunare de Poloni în Elveția, pentru ca delegații Polonilor, cari trăsesc în Rusia, în Franca, în Italia, în Anglia etc. să se'nțelēgă asupra atitudinei ce au să observe în casu de rēșboiu între Germania și Rusia, în totu casul însē să alēgă o representațiune legală și să institue unu biurou centralu pentru afaceri diplomatice.

„Kreuzzeitung“ enumără o mulțime de mēsuri militare ce le ia Rusia la granița de cătră Germania și Austro-Ungaria. Vēnătorii de Vilna au fostu împinși până la granița. Lompa se fortifică în totă graba.

Prințul de Mingrelia a fostu concediat din armata rusă. Causa e, precum se vorbesce în Berlin, că el și-a căutat sprijin pentru candidatura sa în Bulgaria la o altă putere.

„Rēpublique Française“ publică o telegramă, în care se ăice că ministru-președinte italianu Crispi ar fi întreatu pe Kalnoky, decă împēratul Francisu Iosif nu e dispus să întōrcă visita regelui Italiei. Kalnoky ar fi întreatu apoi pe „Papa“ și în urma rēșpunsului acestuia ar fi refusat. Acestă faimă se declară de tendențiosă.

Ultime seiri.

Parisu, 14 Noemvre, — Tribunalul corecționalu a pronunțat sentința sa în afacerea generalului d'Andlau și a complicilor săi.

Generalul d'Andlau este condamnat în lipsă la 5 ani de închisore, 3000 lei amendă și ăcece ani de interdicțiune după expirațiunea pedepsei.

M-me Ratazzi este condamnată la 13 luni de închisore și 2000 fr. amendă.

Bayle la 4 luni de închisore și M-me Veron, ăisă Courteuil, la 2 luni.

Saint-Sauveur a fostu achitat.

„Le National“ anunță că Camera se va pronunța pentru darea în judecată a d-lui Wilson.

Eventualitatea retragerii d-lui Grēvy face obiectul tuturor conversațiunilor. Se asigură că afacerea Wilson va fi trimisă înaintea Camerii de punere sub acușiune.

Berlinu, 15 Noemvre. — ăiarele oficiose denunță armamentele Rusiei care concentră pe fruntaria austro-germană numărōse trupe de cavaleriă.

DIVERSE.

Cădere de pietri din ceriu. — O plōiă de pietri aparține domeniului basmelor. Se scie că o asemenea plōiă grea nu s'a întâmplat și nu se va întâmpla niciodată, dēr, decă nu p'ouă pică. Pe totu anul cadu pe pământul nostru dela 700 până la 1000 asemenea pi-

cături grefe de piētră, din care unele au greutatea respectabilă de 100 kilograme și chiar peste densa. Una din cele mai bogate colecțiuni de pietre de felul acesta posedă Museul curtei alu Vienei și numărul acestor pietre, colectate în cursul anilor, e atătu de mare că a trebuit spre păstrarea lor două-deci săli în noulu museu de istoriă naturală. Custodele museului, d. de Brezina, a vorbit într'o conferință, ținută la 7 Noemvre sēra la clubul științific, despre meteoriții sēu meteoroliții (pietre căđute din ceriu) și a sciut să facă discursul sēu interesant chiar și pentru publicul laic care nu s'ocupă specialu d'aceste obiecte. Înainte cu 395 ani, la 9 Noemvre 1492 a căđut la Ensisheim în Alsacia superiōră unu meteorit, celu dântēiu care s'a păstrat și care este celu mai vechiu meteorit dintre toți ce se găsesc în diferitele colecțiuni. După unu calcul aproximativ se întâmplă anual celu puțin dela 700 până la 1000 căderi de meteoriți, între care aprōpe 300 pe diferiți continenți, restul cade în oceanul și mări. D'aci rezultă că am pute avea probe (eșantione) de peste cinc sute de mii de căderi; de fapt însē nu posedăm decătu o forțe mică parte d'asemenea pietre. Intocmirea colecțiunilor de meteoriți este d'odată recentă, tocmai pe la mijlocul secolului trecut s'au început a face asemenea colecțiuni și din tōte museele lumel celu dântēiu era vechiul cabinetu imperialu de mineralogiă din Viena, care a intocmit prima colecțiune de meteoriți. Bucata cea mai veche din această colecțiune este unu daru ce l'a făcutu împērătesa Maria Teresia soțului sēu, este unu blocu (bolovanu) de feru în greutate de 39 kilograme, căđut în anul 1751 la Grascina lângă Agram a cărui valōre se prețuesce astăđi la 100,000 florini. Meteoriții nu provin din lună, cum s'a cređut odinōră, ci din speciurile interstelare. S'ar pute admite cu multă probabilitate, — ăicea conferențiarul, — că cometele, stelele căđētoare și meteoriții sunt d'aceeasi natură. Domnul Brezina demonstră această părere prin arătarea mai multor esemplare a colecțiunei museului.

Unu fenomen. — Soția unu lucrător din Birmingham a născut doi copii, cari sunt legați unul de altu intocmai cum erau frații siamezi. Afară de membrana cārnosă, care nu se pōte tăia din causă că pōte înd.ă să aducă mōrtez, cei doi gemeni sunt forțe bine constituiți. Se scie că frații siamezi au esitat a se lăsa să fie despărțiți, și când unul din ei a murit, celălalt frate, care se afla în deplină sănătate, a murit peste două ore. Autopsia a dovedit că ficiați celor doi frați se țineau printr'o legătură, care trecea prin membrana cārnosă, și a cărei tăiere ar fi fostu mortală.

Cununii. Tache și Hareti Stănescu, și Ieroteiu I. Beleşiu fac cunoscută căsătoria fiilor lor Ecaterina I. Stănescu și Aureliu Beleşiu, ce se va celebra Duminecă în 8 (20) Noemvre la orele 12 din ăi în biserica Sf. Neculae din Scheiu. Brașov-Oradea mare 1887.

Cununii. — D-lu Basiliu Frigătoru din Galați și d-ra Anna I. Avramoff din Ismail își vor serba cununia lor religioasă Duminecă în 8 (20) Noemvre în biserica catedrală din Ismail.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpēra în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editor și Redactor responsabil: Dr. Aurel Muresian.

Rădița, cum spunea ea, cu tōte că într'adevērū venise anume, căci avea să afle căte ceva.

Amēndouă aceste femei erau pretine; copilăriseră împreună.

Rada nu era babă cum îi ăicea lumea, dēr își câștigase ea acestu nume, nu sciū cum și de ce, sēu pōte chiar pentru ocupațiunea sa, de nu cumva pentru că lipsēu doi dinți dinainte. Așa'i ăicea lumea, cu tōte că ei nu'i părea rēu, sēu și decă'i părea, nu se supēra niciodată când îi ăicea cineva babă.

— Ce mai este nou, Rădițo? — începū Rada vorba.

— Ce să mai fie, Rado, ean mē necăjescū și eu cu negustoria mea, grăi cărciumărița în glasul ei subțirel, se puse pe una din lavițele de dinaintea uși, o pofți și pe Rada să șeadă, și astfel aflându-se amēndouă pe laviță, începură a vorbi despre felu de felu de lucruri și anume mai întâiu despre sănătate, apoi d'ale gospodăriei și mai pe urmă începură fiă-care a se plānge de meseria sa.

Pe când stau de vorbă Rada și Rădița, trecea pe mai încolo scutarul Dumitru.

Rădița cum îl vēđū, tresări și după o mică pauză, făcū semn Radei, chipu ca să se uite la scutarul Dumitru.

— N'ai ađitū nimicū?... nu scii unde se duce?... ei... apoi să și spumū eu! — grăi Rădița de totu încet, și ceea ce vorbiră după asta, vorbiră la ureche, ca să

audă numai ele amēndouă. — Merge la Ienache, la mașinistul boerului... umblă să încurce pe Matei cu fiă-sa. — Curată potrivēlă, Rado! Scutarul pocitū și la statū și la capū, ér nevastă-sa o mătăhala, apoi cât despre fiă-sa, am ađitū din omenī, că ar fi golă muma-sa. — Ce să și mai spunū? — gătă Rădița vorba și dēdū din umeri. — Matei ăsta e unu omu neajutatū.

La acestea Rada rēmase pe gânduri.

Mai ađise ea așa ceva, băgase ea de sōmă că dela o vreme încōce logofētul nu mai dă așa desu pe la curte, dēr tōte acestea le-a luat Rada ca nise lucruri de a doua mână. Acum însē când a vēđutū ea cu ochii ei, că scutarul Dumitru merge la mașinistul Ienache, i-a trecut orī-ce nădejde. Scia bine Rada ce pōte mașinistul, căci îl cunoștea ce bunu e de gură, și scia totdeodată că are mare înfrurire asupra lui Matei.

— Banu' ochiul dracului! — grăi în cele din urmă Rada, — și-apoi scii, Rădițo, când e să te nenocēscă Dumneđeu, îți ia mai întâiu mințile. — Logofētul Matei, — continuă Rada, — se potrivea cu Maruța, pe care a cam neliniștitu cu venirea lui pe la curte. Imi plăcea și mie multu de el și credeam că de va fi bărbatu Maruței, totu nu va fi așa streinū de noi; dēr ce să mai ăicū?... și cocōna Eleftera se uită cu dragū la el și mi se pare că ea s'a amestecatū aicea și ea a pusū la cale căsătoria cu fata scu-

tarului. Parcă vedeam căte odată că Matei e omu ușuratecū din fire și-mi închipuiam că nu pōte fi statornic. Elu a învētatū carte, nu'i ca ceilalți omenī; este, etă așa, — grăi ea suflāndu în vēntu.

— Pōte totu nu se va face, — ăise Rădița, căreia îi părea rēu și de vorbele Radei și de faptele logofētului. Vorbea și ea, iată-ășa, ca să ăicū ceva, cu tōte că în sine suferea cu amarū, căci bine petrecuse cu logofētul și dulci îi erau amintirile de odinōră, și când se cugeta că nu va mai putea fi — așa de aprōpe cu el, o apucau nădușeli de inimă rea.

— Ba să vēđi că are să se facū! — grăi Rada și când grăi aceste vorbe, ađū unu tropotū de calū, își îndreptă privirile spre dosul cărciumei și se uită în depărtare, dēr nicu nu se întōrse bine, când deodată vēđū pe logofētul Matei trecēndu călare pe alătura.

Unu tremurū o cuprinse când l'a zăritū. Își luă sănătate dela Rădița și plecă măhnitū în treaba ei.

Rădița se făcū roșie de mișcatū ce era. Îi era grōză că însurătōrea totu se va face, și ei i-ar fi plăcutū ca Matei să rēmānă așa precum este, flăcū.

Logofētul Matei trecuse în satū.

Când trecū pe lângă cărciumă, vēđū și pe Rada și pe Rădița, dēr se făcū că nu le vede și merse înainte. În scurtă vreme însē se întōrse la Rădița și intră la ea în casă.

(Va urma.)

Cursul la bursa de Viena
din 16 Noembrie st. n. 1887.

Rentă de aur 5%	98.55
Rentă de hârtie 5%	99.40
Imprumutul căilor ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	96.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	112.25
Bonuri rurale ungare	104.75
Bonuri cu cl. de sortare	104.25
Bonuri rurale Banat-Timșu	104.—
Bonuri cu cl. de sortare	104.—
Bonuri rurale transilvane	104.25

Bonuri croato-slavone	104.25
Despăgubire p. dijma de vin ung.	99.—
Imprumutul cu premiu ung.	122.90
Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	122.80
Rentă de hârtie austriacă	88.—
Rentă de arg. austr.	82.35
Rentă de aur austr.	111.85
Losurile din 1860	134.50
Acțiunile băncii austro-ungare	888.—
Act. băncii de credit ung.	285.25
Act. băncii de credit austr.	279.50
Argintul — Galbini împărătesc	5.93
Napoleon-d'ori	9.92
Mărci 100 imp. germ.	61.50
Londra 10 Livres sterlinge	125.25

Bursa de București.

Cota oficială dela 31 Octomvre st. v. 1887.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	93 1/2	94 1/2
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
„ convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
„ „ (5%)	91 3/4	92 1/4
„ „ urban (7%)	103—	104—
„ „ (6%)	96—	97—
„ „ (5%)	87 1/2	88 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
„ „ Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	14. 1/4	15.—
Bancnote austriace contra aur.	2.03	2.04

Cursul pieței Brașov

din 17 Noembrie st. n. 1887.

Bancnote românești	Cump. 8.65	Vënd. 8.67
Argint românesc	8.55	8.60
Napoleon-d'ori	9.91	9.97
Lire turcesc	11.23	11.28
Imperial	10.22	10.26
Galbeni	5.90	5.95
Scrisurile fonc. » Albina » 6%	101.—	102.—
„ „ „ 5% „	98.—	99.—
Ruble Rusesc	110.—	111. 1/2
Discontul	7—10% pe an.	

TARIFA

anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Pentru repetiri de 3—4 ori	10%
„ „ „ 5—8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repetiri în sus	50%

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se facu învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Peșta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute sera.
Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accelerat Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața.
Trenul mixt Nr. 318: 1 ora 55 minute după amez.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Peșta la Brașov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amez.
Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute sera.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accelerat Nr. 301: 10 ore 12 minute sera.
Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după amez.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Brașov la Rășnov-Zărnesci-Brană: 12 ore 30 min. după amez.
- b) „ „ Zizin: 4 ore după amez.
- c) „ „ în Săcuime (S. Georgi): 1 ora 30 minute noptea.
- d) „ „ la Făgăraș: 4 ore dimineața.
- e) „ „ la Săcele: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Rășnov-Zărnesci-Brană la Brașov: 10 ore înainte da amez.
- b) „ Zizin la Brașov: 9 ore a. m.
- c) Din Săcuime la Brașov: 6 ore sera.
- d) „ Făgăraș la Brașov: 2 ore dimineața.
- e) „ Săcele la Brașov: 6 ore 30 minute sera.

Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU,”
— GHERLA — SZ.-UJVÁR. —

AMICUL FAMILIEI. Diară beltristică și enciclopedică-literară cu ilustrațiuni, Cursul XI. — Apare în 1 și 15 și a luni în număr de câte 1 1/2—2 1/2 côle cu ilustrațiuni frumoșe; și publică articlii sociali, poesiă, nuvele, romanuri, suvenir de călătorii ș. a. — Mai departe tracteză cestiuni literare și științifice, cu reflesione le cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă și străinătate; și prin umor dulce și satiră alasă nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijele vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor indivizilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plățibili și în timbre poștali.

PREOTUL ROMÂN. Revistă bisericească, scolastică și literară. Cursul XIII. — Apare în broșuri lunare de câte 2 1/4—3 1/4 côle; și publică articlii din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulți de predice pe dumineci, serbători și diverse ocașuni, — mai departe studii pedagogice, didactice și științifice-literare. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi, plățibili și în bilete de bancă și în timbre poștali.

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu în Gherla — Szamosujvár, unde se mai află de vândare și următoarele cărți:

- Puterea amorului.** Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinară. Prețul 20 cr.
- Idealul pierdut.** Nuvelă originală de Paulina C. Z. Rovinară. Prețul 15 cr.
- Opera unui om de bine.** Nuvelă originală. — Continuarea nuvelei: „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinară. Prețul 15 cr.
- Fontăna dorului.** Nuvelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.
- Codrănu craiul codrului.** Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.
- Elu trebuie să se însore.** Nuvelă de Maria Schwartz traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.
- Branda seu Nunta fatală.** Schiță din emigrarea lui Dragoș. Nuvelă istorică națională. Prețul 20 cr
- Numerii 76 și 77.** Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioană Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilăria. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé, membru alu academiei. franceze. Prețul 10 cr.

Barbu cobzarul. Nuvelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Hermann și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedia în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr,

Petulantul. Comedia în 5 acte, după Augustu Kotzebue tradusă de Ioană St. Șuluțu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în sa'le gimnasiului din Fiume prin Vincetiune Nicoră prof. gimnas. Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volum de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioană Popu Reteganul. Unu volum din 14 côle. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa seu Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinesdu. Prețul 20 cr.

Apologiă. Discusiuni filosofice și istorice maghiare privitoare la Romani, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulu Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere invederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Opă completă) Broșura I. II. și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tote trei impreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprinzându materi foarte interesante și amuzante. Prețul la tote patru 1 fl., câte una deosebită 30 cr.

Biblioteca familiei. Cartea I. cuprinda materi foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colecte de Recepte din economiă, industriă, comerț și chemiă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Economia pentru școlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (pre-

parandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de școlă, de V. Gr. Borgovanu, profesor preparandial. Prețul unui esemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-unu opă, întocmită după lipsele școlilor noastre în măsura în care este acesta! pentru aceea flă și recomandăm mai ales Directorilor și învățătorilor ca celor în prima linia interesat.

Spiciure din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovanu. Prețul 15 cr.

Manual de Gramatica limbii române pentru școlele populare în 3 cursuri de Maximu Popu profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manualul acesta este aprobat prin Inaltul Ministeru de cult și instrucțiune publică cu rescriptul de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școlă populară pentru învățatori și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavrilu Trifu, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni.

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești foarte frumoșe ilustrată. Prețul unui esemplar broșat 40 cr. legat 50 cr. legat în pânză 60 cr. legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericești — frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambe secșe. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericești. Prețul unui esemplar broșat 1 1/2 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe secșe. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl.

Visul Prea Săntei Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu mai multe icône frumoșe Prețul unui esemplar espedat franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețul unui esemplar legat e 15 cr.